

Szkolny Program
Wychowawczo – Profilaktyczny
w Szkole Podstawowej
w Łęgu Przedmiejskim

**„Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to, kim jest;
nie przez to, co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi.”**

Jan Paweł II

Misja i wizja naszej placówki zawarta jest również w Koncepcji Pracy Szkoły, w której szczegółowo określono główne cele przyświecające nam nauczycielom i wychowawcom w kształtowaniu młodego, mądrego i wrażliwego człowieka.

*Nasz absolwent wyposażony jest w kompetencje zawarte w trzech sferach:
społecznej, naukowej i kulturowej*

*oraz w ośmiu obszarach: bezpieczeństwo, zdrowie, przestrzeń, sport, przedsiębiorczość, wolontariat,
wartości i kultura.*

Cel strategiczny szkoły:

Tworzenie warunków do optymalnego wykorzystania możliwości uczniów w celu ich rozwoju niezbędnego do dalszego funkcjonowania na kolejnych etapach edukacyjnych i radzenia sobie w dorosłym życiu rodzinnym oraz zawodowym.

Wartości, jakimi się kierujemy to: szacunek, uczciwość, zrozumienie, poczucie własnej godności i tolerancja.

NASZ ABSOLWENT

W sferze społecznej powinien:

- włączać się we współtworzenie życia rodziny, szkoły i społeczności lokalnej,
- umieć ocenić i odróżnić dobro od zła,
- rozumieć istotę odpowiedzialności,
- zachowywać się zgodnie z zasadami kultury oraz wymogami miejsca i chwili,
- realizować własne plany i marzenia,
- być przedsiębiorczym i samodzielny w działaniu,
- nie posiadać kompleksu wsi,
- efektywnie współdziałać w zespole,
- skutecznie komunikować się, prezentować własny punkt widzenia, argumentować,
- brać udział w pracach na rzecz innych,
- dbać o swoje ciało, jego rozwój i zdrowie,
- rozumieć i dbać o środowisko.

W sferze naukowej powinien:

posiadać wiedzę i umiejętności ponadprzedmiotowe (czytanie, pisanie, rozumowanie, korzystanie z informacji, stosowanie wiedzy w praktyce) określone w podstawie programowej i standardach egzaminacyjnych, a w szczególności:

- korzystać ze źródeł informacji,
- wykorzystywać praktycznie zdobytą wiedzę,
- formułować problemy oraz stosować zintegrowaną wiedzę i umiejętności do ich rozwiązania,
- wskazywać i opisywać fakty, związki i zależności,
- poprawnie posługiwać się językiem polskim i dbać o kulturę słowa,
- planować, organizować i oceniać własną pracę i naukę,
- prezentować zdobytą wiedzę i umiejętności,
- opanować język obcy w stopniu podstawowym,
- posługiwać się komputerem,
- osiągnąć sukces na sprawdzianie i egzaminie gimnazjalnym,
- sprostać wymaganiom na dalszym etapie edukacji.

W sferze kulturowej powinien:

- uczestniczyć w różnych formach kultury, np. koncerty, wystawy, teatr, kino, filharmonia, muzeum,
- odbierać teksty kultury oraz wyrażać własne przeżycia wynikające z kontaktu ze sztuką,
- poznawać ojczysty kraj i region oraz jego tradycje,
- współtworzyć na miarę swoich możliwości kulturę szkolną.

SPIS TREŚCI

Wstęp

1. Misja i wizja szkoły
2. Nasz absolwent
3. Podstawa prawna.
4. Struktura oddziaływań wychowawczo - profilaktycznych.
5. Cele nadrzędne, główne i szczegółowe w zakresie wychowania, opieki i profilaktyki.
6. Zadania profilaktyki szkolnej.
7. Zachowania ryzykowne i ich przyczyny - czynniki ryzyka.
8. Czynniki chroniące.

Załączniki

1. Plan działań według poszczególnych obszarów: bezpieczeństwa, zdrowia, sportu, przestrzeni, wartości i wolontariatu, przedsiębiorczości, technologii komputerowej oraz kultury.
2. Wyniki badań z przeprowadzonej diagnozy, rekomendacje ze sprawozdania oraz ewaluacji wewnętrznej.
3. Oczekiwane efekty
4. Ewaluacja Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.
5. Terminarz uroczystości na dany rok szkolny
6. Sprawozdanie z realizacji **Programu Wychowawczo- Profilaktycznego** za ubiegły rok szkolny.

PODSTAWY PRAWNE STOSOWANYCH DZIAŁAŃ

Program Wychowawczo – Profilaktyczny powstał w oparciu o:

1. Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526)
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483)
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zmianami)
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości alkoholizmowi przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35 poz. 230 z późniejszymi zmianami).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r., poz. 124)
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r., nr 33, poz. 178 z późn. zmianami)
7. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 10 poz. 55, z późn. zmianami)
8. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375)
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zmianami)
10. Rozporządzenie MENIS z dn. 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach(Dz.U.z 2003 r Nr 6, poz 69).
11. Zarządzenie nr 590/03 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 października 2003 r. w sprawie form i metod działań Policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. nr 26 z 2003 r. poz. 226).
13. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2003r. w sprawie zakresu i organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą.
14. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z 26 października 2005r. (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 z późn. zmianami).
15. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 8 kwietnia 2010r.
16. Rozporządzenie MEN w sprawie pomocy psychologiczno – pedagogicznej z dnia 17 listopada 2011r.
17. Rozporządzenie Ministra Zdrowia projekt z dnia 16 czerwca 2015 r. w sprawie środków spożywczych przeznaczonych do spożycia dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.
18. Zmiany do ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia z dnia 28 listopada 2014 r.
19. Biała księga „Europejska strategia dla problemów zdrowotnych związanych z odżywianiem się, nadwagą i otyłością z dnia 30 maja 2007 r.
20. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2007r. w sprawie form i zakresu finansowego wspierania organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w publicznych szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 163, poz. 1155, z późn. zm)
21. Rozporządzenie MEN z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 199)
22. Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
23. Rozporządzenie MEN z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowywania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 228, poz. 1490 z późn. zmianami)
24. Rozporządzenie MEN z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977)
25. Rozporządzenie MEN z dnia 29 grudnia 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. poz. 1993)
26. Ustawa z 14 grudnia 2016r (Dz. U. z 2017r.poz.59)
27. Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.
28. USTAWA z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe z późniejszymi zmianami.
29. Statut Szkoły Podstawowej.
30. Szkolny Zestaw Programów Nauczania.
31. Diagnozę potrzeb i oczekiwań uczniów, rodziców i nauczycieli.

STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYCH

Rada Pedagogiczna

- Określa zadania w zakresie wychowania i opieki oraz profilaktyki.
- Określa zapotrzebowanie na realizację programów wychowawczo – profilaktycznych.
- Dokonuje analizy działalności wychowawczo – profilaktycznej.

Nauczyciele

- Współpracują z wychowawcami klas w realizacji zadań wychowawczo – profilaktycznych.
- Wykonują zalecenia zawarte w orzeczeniach wydanych przez PPP.
- Doskonalą kwalifikacje i zdobywają nowe umiejętności w zakresie działań wychowawczo – profilaktycznych.
- Współpracują z koordynatorem ds. bezpieczeństwa w szkole.
- Oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych;
- Odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjazdów i wyjazdów szkolnych;
- Udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach;
- Wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania;
- Inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności;
- Kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu;
- Reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań;
- Dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów;
- Wspólnie z pedagogiem szkolnym, pedagogiem specjalnym i psychologiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia;
- Współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą;
- Proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią;
- Realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły;

Wychowawca klasy

- Integruje zespół klasowy.
- Dbą o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie.
- Wyposaża uczniów w umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
- Realizuje zadania w zakresie wychowania, opieki i profilaktyki we współpracy z rodzicami uczniów.
- Tworzy plan pracy wychowawczej z klasą uwzględniając potrzeby wychowanków.
- Tworzy klimat do właściwych relacji z wychowankami.
- Dbą o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie;
- Wspiera rozwój uczniów i usamodzielnianie się;
- Prowadzi dokumentację nauczania;

- Koordynuje pracę wychowawczo - profilaktyczną w zespole klasowym;
- Dokonuje rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia;
- Podejmuje działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów;
- Wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno – pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- Informuje rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- Wykorzystuje potencjał grupy do wspierania jej członków, ocenia zachowania uczniów;
- Wdraża do samooceny postępów w zachowaniu, nadzoruje realizację obowiązku szkolnego;
- Promuje osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów;
- Inspiruje pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji;
- Współdziała z nauczycielami uczącymi w klasie;
- Współpracuje z rodzicami; włączają rodziców w sprawy programowe i organizacyjne klasy;
- Współdziała z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka.

Dyrektor

- Monitoruje pracę wychowawców klas w zakresie wychowania i profilaktyki.
- Diagnozuje oczekiwania uczniów i rodziców w zakresie wychowania i profilaktyki.
- Współpracuje z podmiotami szkoły oraz instytucjami wspomagającymi działania z zakresu wychowania i profilaktyki.
- Inicjuje i organizuje przedsięwzięcia określone w ***Szkolnym Programie Wychowawczo – Profilaktycznym***.
- Monitoruje działania koordynatora ds. bezpieczeństwa.

Pedagog szkolny

- Prowadzi badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozuje indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów.
- Diagnozuje sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów.
- Udziela pomocy psychologiczno- pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb.
- Podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży w tym zdrowia psychicznego.
- Inicjuje i prowadzi działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych.
- Realizuje zadania z zakresu elementów doradztwa zawodowego.
- Wspiera wychowawców w określaniu rodzaju pomocy uczniom z różnymi trudnościami: edukacyjnymi, wychowawczymi, materialnymi czy rodzinnymi.
- Podejmuje działania profilaktyczno-wychowawcze wynikające ze ***Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego*** w stosunku do uczniów z udziałem rodziców i nauczycieli.
- Wspiera działania opiekuńczo-wychowawcze nauczycieli, wynikające z ***Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego***.
- Współpracuje z instytucjami wspierającymi działalność wychowawczo – profilaktyczną szkoły.
- Jest członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powołanego przez Urząd Gminy w Lelisie.
- Współpracuje z radą pedagogiczną przy aktualizacji ***Procedur Postępowania w Sytuacjach Kryzysowych*** w szkole.

Pedagog specjalny

- Rekomenduje działania do realizacji w zakresie zapewniania aktywnego i pełnego uczestnictwa uczniów ze szczególnymi potrzebami w życiu szkoły i przedszkola

- Prowadzeni działania i badania diagnostyczne związane z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów, określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu
- Współpracuje z zespołem ds. **IPET, WOPFU**
- Rozwiązuje problemy wychowawcze i dydaktyczne uczniów
- Udziela uczniom, rodzicom, nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- Rozpoznaje przyczyny niepowodzeń edukacyjnych uczniów, trudności w funkcjonowaniu w środowisku szkolnym
- Przedstawia RP propozycje w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli

Rada Rodziców

- Opiniuje **Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny**
- Analizuje i diagnozuje opinie rodziców na temat wychowania, opieki i profilaktyki.
- Współpracuje z dyrektorem, Radą Pedagogiczną, Samorządem Uczniowskim.

Rodzice

- Przedstawiają Radzie Rodziców opinie na temat wychowania, opieki i profilaktyki.
- Współpracują ze szkołą przy realizacji wybranych zadań **Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego**
- Korzystają z pomocy i wsparcia ze strony pedagoga i psychologa współpracującymi ze szkołą.
- Mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniem religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka;
- Znają i akceptują program **Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny** proponowany przez szkołę;
- Wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa;
- Wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą; aktywnie uczestniczą w życiu szkoły;
- Dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci;

Uczniowie/Samorząd Uczniowski

- Przestrzegają Szkolnego Kodeksu Postępowania Ucznia;
- Współorganizują imprezy i akcje szkolne;
- Znają i przestrzegają normy zachowania obowiązujące członków społeczności szkolnej;
- Akceptują innych uczniów i szanują ich prawa, wydają opinie w przypadku przyznawanych kar zgodnie ze Statutem Szkoły;
- Współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności;
- Kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni;
- Prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko;
- Okazują szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej;
- Uczestniczą w opiniowaniu dokumentów szkolnych (Statut Szkoły, Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny);

Organ prowadzący – Urząd Gminy w Lelisie

- Współuczestniczy w wyposażaniu szkoły w pomoce dydaktyczne, środki niezbędne do realizacji **Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego**
- Organizuje w porozumieniu ze szkołą różne formy wsparcia profilaktyczno- edukacyjnego dla uczniów, rodziców i nauczycieli, np. warsztaty, szkolenia, konferencje itp.
- Powołał pedagoga szkolnego na członka **Gminnego Zespół Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy.**

CELE GŁÓWNE

1. Stworzenie optymalnych warunków dla wszechstronnego rozwoju biologicznego, poznawczego, emocjonalnego, społecznego i moralnego każdego ucznia.
2. Kształtowanie osobowości dziecka i wspieranie jego rozwoju w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym i duchowym.
3. Ochrona młodzieży przed zakłóceniami rozwoju, czyli przed podejmowaniem zachowań hamujących lub niszczących rozwój, tzw. ryzykownych.
4. Kształtowanie motywacji do zdobywania wiedzy i umiejętności oraz wpajanie poczucia konieczności nieustannego rozwoju zawodowego i społecznego w aspekcie dobra osobistego i publicznego.
5. Kształtowanie postaw świadomego i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym (w rodzinie, w szkole, w społeczności lokalnej i w państwie) ze szczególnym uwzględnieniem współdziałania w rozwoju własnego regionu.
6. Wpajanie wartości moralnych pozwalających dokonywać wyborów w duchu sprawiedliwości, tolerancji, solidarności, demokracji i wolności, szacunku dla siebie i innych, czyli szeroko pojętych wartości humanistycznych.
7. Motywowanie uczniów do przyjmowania odpowiedzialności za swoje zachowanie nie tylko w szkole i poza szkołą, ale również za planowanie swojej przyszłej kariery.
8. Promowanie zdrowego stylu życia, rozwijanie różnorodnych zainteresowań oraz zachęcanie uczniów do popularyzowania takiego stylu życia w swoim najbliższym otoczeniu.
9. Budowanie szacunku do symboli narodowych, historii i dziedzictwa kulturowego Polski, wzmacnianie postaw patriotycznych, poczucia przynależności narodowej do tradycji, obyczajów, języka i religii.
10. Wprowadzenie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu, szacunku do tradycji.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Wspieranie indywidualnej drogi rozwojowej ucznia:

- integracja środowiska szkolnego i klasowego
- dostarczanie wiedzy na temat mocnych i słabych stron ucznia, rozwijanie jego zdolności i zainteresowań poprzez propagowanie odrabiania pracy domowej, pogłębienie i utrwalenie wiedzy oraz wdrożenie do samodzielności w zbieraniu informacji, w dokonywaniu obserwacji, rozwiązywaniu zagadnień oraz pisemnym ich opracowaniu.
- kształtowanie umiejętności kulturalnego zachowania w różnych sytuacjach, podczas przerw, wspólnych posiłków w ramach II śniadania w szkole.
- przygotowanie do samodzielnego poszukiwania informacji i świadomego, odpowiedzialnego korzystania z technologii informacyjno- komunikacyjnej.

2. Rozwijanie pozytywnych postaw społecznych:

- dostarczenie wiedzy na temat praw i obowiązków człowieka, dziecka, ucznia ze szczególnym zwróceniem uwagi na prawa człowieka w oparciu o Powszechną Deklarację Praw Człowieka oraz Konwencję o Prawach Dziecka,
- uświadamianie znaczenia pozytywnych więzi i relacji w rodzinie grupie rówieśniczej,
- kształtowanie postawy szacunku, życzliwości i tolerancji,
- rozwijanie umiejętności skutecznego porozumiewania się, w tym rozwijanie umiejętności czytelniczych,
- rozwijanie samorządności w każdej grupie wiekowej, jako przygotowania do udziału w życiu szkoły i środowiska lokalnego.
- stwarzanie warunków do aktywności społecznej.
- współpraca z rodzicami.
- kształtowanie postawy i nawyków dbałości o własne zdrowie i zdrowie innych;
- wyrabianie nawyków higienicznych;
- kształtowanie sprawności fizycznej, odporności i hartu.

3. Kształtowanie więzi z krajem ojczystym oraz poszanowania dla dziedzictwa narodowego:

- dostarczenie wiedzy na temat historii szkoły, regionu ojczysty,
- kształtowanie szacunku wobec symboli narodowych i miejsc pamięci,
- przygotowanie wychowanków do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu demokratycznego społeczeństwa;
- kształtowanie postaw patriotycznych oraz szacunku dla tradycji szkoły, regionu, narodu, państwa
- rozwijanie poczucia przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej, regionu i narodu.
- zachęcanie dzieci i młodzieży do korzystania z dóbr kultury i sztuki.

4. Rozwijanie poczucia jedności człowieka z otaczającym światem:

- przygotowanie do podejmowania decyzji zgodnych z wymogami ochrony zasobów środowiska
- kształtowanie wrażliwości na zagrożenia środowiska i los istot żywych,
- propagowanie aktywnych form wypoczynku: turystyka piesza, rowerowa, wodna, wdrażanie do różnych form aktywności na świeżym powietrzu,
- dostarczanie wiedzy na temat problemów ekologicznych regionu,
- kształtowanie nawyków segregacji śmieci.

5. Wyposażenie uczniów w kompetencje czytelnicze:

- kształtowanie postawy dojrzałego i odpowiedzialnego czytelnika, przygotowanego do otwartego dialogu z dziełem literackim,
- rozbudzenie u uczniów zamiłowania do czytania,
- zachęcanie do podejmowania indywidualnych prób twórczych,
- wskazywanie roli biblioteki w procesie kształcenia i wychowania.

6. Wychowanie do wartości: bezpieczeństwo, dyscyplina, kreatywność, odpowiedzialność, miłość, lojalność, nauka, wiedza, zrozumienie, wspólnota, piękno, sprawiedliwość, mądrość, przyjaźń, uczciwość, tradycja, wolność, pasja, prawość, rodzina, prawda, porządek, patriotyzm.

Działania wychowawcze to w szczególności:

- powinności wychowawcze będące wymiarem pracy edukacyjnej każdego nauczyciela,
- powinności i treści wychowawcze właściwe dla poszczególnych zajęć edukacyjnych,
- powinności wychowawców klasowych,
- wychowawcze treści zawarte w statucie szkoły,
- zasady współpracy wychowawczej z rodzicami,
- zasady współpracy wychowawczej z instytucjami i organizacjami społecznymi wspierającymi proces wychowania,
- zadania i zasady funkcjonowania Samorządu Uczniowskiego.

ZADANIA PROFILAKTYKI SZKOLNEJ

1. Reagowanie w sytuacjach rozpoznania pierwszych prób podejmowania zachowań ryzykownych poprzez odwołanie się do specjalistycznej pomocy.
2. Pomoc w organizowaniu pierwszego kontaktu ze specjalistą.
3. Nawiązanie kontaktu z rodzicami i wspieranie ich w procesie wychowania.
4. Wypracowanie przez nauczycieli wspólnego modelu wymagań i postępowania wobec uczniów.
5. Podnoszenie wiedzy i umiejętności wychowawczych rodziców.
6. Propagowanie zdrowego stylu życia m.in. poprzez drugie śniadania, organizację kąsików zabaw dla najmłodszych.
7. Kształtowanie umiejętności respektowania reguł bezpieczeństwa w relacjach szkolnych i poza szkolnych (szkoły ostrołęckie i w Lelisie, podczas zawodów).
8. Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa u dzieci poprzez zajęcia integracyjne i budowanie pozytywnych relacji.
9. Rozbudzanie w starszych uczniach potrzeby opieki nad najmłodszymi w szkole (przedszkolaki, klasy I – III SP), szczególnie w toaletach i na korytarzach szkolnych.
10. Przeciwdziałanie przemocy, w tym cyberprzemocy i agresji.
11. Przeciwdziałanie nikotynizmowi, alkoholizmowi i narkomanii.
12. Przeciwdziałanie nie wywiązywaniu się z obowiązku szkolnego.
13. Wyrównywanie szans, opieka nad dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych.
14. Dbanie o prawidłowy rozwój psychiczny ucznia, przeciwdziałanie stanom lękowym, depresyjnym.

ZACHOWANIA RYZYKOWNE I ICH PRZYCZYNY – CZYNNIKI RYZYKA

Wyodrębniliśmy tzw. zachowania ryzykowne, które stanowią nieodzowny czynnik profilaktyki. Zachowania ryzykowne, to działania zwiększające prawdopodobieństwo pojawienia się niekorzystnych konsekwencji psychicznych, społecznych i zdrowotnych. Mamy wśród nich czynniki indywidualne, rodzinne, związane ze szkołą, z rówieśnikami oraz czynniki środowiskowe.

RODZAJ ZACHOWANIA RYZYKOWNEGO	PRZYCZYNY
<ul style="list-style-type: none"> • wulgaryzmy, brak kultury osobistej 	obyczaj środowiskowy wzorce wyniesione z domu chęć zaimponowania wyraz buntu, manifestowanie dorosłości wzorce w mediach złe relacje nauczyciel-uczeń brak reakcji nauczyciela i innych dorosłych ubóstwo językowe odrzucenie przez rówieśników

<ul style="list-style-type: none"> • wagary 	<p>trudności w nauce uległość wobec kolegów strach przed sprawdzianem brak zainteresowania niemożność sprostania ambicjom rodziców i wymaganiom nauczycieli nuda na lekcjach brak dyscypliny chęć zaimponowania brak więzi z rodzicami zły klimat społeczny szkoły</p>
<ul style="list-style-type: none"> • brak zainteresowania nauką 	<p>niedostosowanie wymagań do poziomu uczniów niejasne kryteria oceniania jakość programów nauczania lenistwo osoba nauczyciela nudne lekcje negatywny wpływ grupy rówieśniczej brak zainteresowania ze strony rodziców</p>
<ul style="list-style-type: none"> • palenie papierosów • picie alkoholu • zażywanie innych środków psychoaktywnych, w tym napojów energetyzujących 	<p>ciekawość wpływ reklamy w mediach wzorowanie się na dorosłych na odreagowanie moda, szpan nuda, przekora, bunt sytuacja domowa negatywny wpływ grupy rówieśniczej brak zainteresowania ze strony rodziców niekorzystne czynniki prenatalne, picie alkoholu i palenie papierosów przez matkę w czasie ciąży</p>
<ul style="list-style-type: none"> • uzależnienia od Internetu i gier komputerowych 	<p>brak zainteresowania i kontroli ze strony rodziców brak obowiązków domowych łatwy dostęp do różnych komunikatorów internetowych</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zachowania agresywne 	<p>negatywne wzorce, także w mediach sposób na odreagowanie stresu i załatwienie sprawy chęć dominowania, zaistnienia w grupie moda na agresję w grupie rówieśniczej nieumiejętność radzenia sobie z problemami odpowiedź na prowokację wczesne niepowodzenia w nauce i brak wsparcia ze strony dorosłych</p>

<ul style="list-style-type: none"> • wczesna inicjacja seksualna 	niski poziom wiedzy i uświadomienia ciekawość wpływ grupy rówieśniczej moda na "dorosłość" uległość, nie znajomość zachowań asertywnych sytuacja domowa
<ul style="list-style-type: none"> • nadwaga i otyłość • anoreksja i bulimia • wady postawy 	niewłaściwa dieta mała aktywność fizyczna czynniki środowiskowe
<ul style="list-style-type: none"> • stany lękowe i depresyjne 	presja grup rówieśniczych poczucie osamotnienia wycofanie z życia szkolnego brak zainteresowania ze strony rodziców niska samoocena, brak poczucia własnej wartości brak więzi z rodzicami, wrogość wobec dziecka

CZYNNIKI CHRONIĄCE

Czynniki chroniące, to wszystkie elementy osłabiające oddziaływanie czynników ryzyka. Wymienia się w tym kontekście czynniki rodzinne, związane ze szkołą, rówieśnicze i środowiskowe. Należą do nich:

1. Silna więź z rodzicami, opieka dorosłych, zaangażowanie rodziców w życie dziecka, wsparcie ze strony rodziców, zaspokajanie wszystkich potrzeb dziecka, zasady rodzinne.
2. Zainteresowanie nauką i własnym rozwojem, aktywność, ciekawość poznawczą.
3. Praktyki religijne.
4. Zakorzenie w tradycji społeczności i szacunek dla jej norm.
5. Grupa rówieśnicza, przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej, autorytety.
6. Poczucie własnej wartości, wiara we własne możliwości, optymizm, posiadania celów i planów życiowych, zdolność uczenia się, umiejętności społeczne.
7. Pozytywny klimat szkoły i wsparcie nauczycieli, wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy, stwarzanie okazji do odnoszenia sukcesów przez uczniów tzw. pedagogika pozytywna.
8. Zaangażowanie w różne działania np. wolontariat, przyjazne i bezpieczne otoczenie domu rodzinnego, dostęp do ośrodków rekreacji, obecność dorosłych wspierających ucznia (mądry nauczyciel, trener, ksiądz, wychowawca).

SPOSOBY WDRAŻANIA WYNIKÓW BADAŃ Z PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZY ORAZ REKOMENDACJI ZE SPRAWOZDANIA I EWALUCACJI WEWNĘTRZNEJ

Plan działań na każdy kolejny rok szkolny w ramach Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego jest opracowany na podstawie wyników diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, problemów podczas nauki zdalnej, postaw etycznych i wybranych wartości, które kierują postępowaniem ucznia oraz monitoringu ogólnej sytuacji dydaktyczno – wychowawczej w szkole, z użyciem narzędzi:

1. Kwestionariusze ankiet dla uczniów, rodziców i nauczycieli.
2. Rozmowy indywidualne z rodzicami, uczniami i nauczycielami.
3. Obserwacja środowiska szkolnego przez pracowników szkoły.
4. Rozmowy z przedstawicielami samorządów klasowych.
5. Analiza dokumentów: Statut (WO), Program Wychowawczo- Profilaktyczny, plany pracy wychowawców, dzienniki wychowawców.
6. Informacje zwrotne od przedstawicieli różnych instytucji współpracujących ze szkołą.

Przy opracowaniu Planu działań wychowawczo – profilaktycznych szkoły uwzględniono:

1. Priorytety MEN na dany rok szkolny;
2. Rekomendacje na dany rok szkolny ze sprawozdania z realizacji zadań **Programu Wychowawczo- Profilaktycznego** za rok miniony;
3. Diagnozę środowiska szkolnego w oparciu o ankietę skierowaną do uczniów, rodziców, nauczycieli oraz pracowników obsługi szkoły nt. w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, problemów podczas nauki zdalnej, postaw etycznych i wybranych wartości, które kierują postępowaniem ucznia oraz monitoringu ogólnej sytuacji dydaktyczno- wychowawczej w szkole.
4. Obowiązujące akty prawne;
5. Dotychczasowe doświadczenia szkoły;
6. Zebrane od rodziców, uczniów i nauczycieli propozycje dotyczące głównych problemów wychowawczych i profilaktycznych w szkole i środowisku;
7. Przewidywane zmiany w szkole, środowisku i kraju, mogące mieć wpływ na proces wychowania.

OCZEKIWANE EFEKTY

1. Uczniowie zdobędą wiedzę na temat uzależnień i współuzależnienia.
2. Nauczą się rozpoznawać, nazywać i wyrażać uczucia a w szczególności radzić sobie z przeżywaniem uczucia złości, frustracji w szkole, w domu i innych miejscach oraz w różnych sytuacjach.
3. Podniesie się poczucie ich własnej wartości.
4. Kierować się będą w życiu wartościami tj. szacunek, uczciwość, zrozumienie, poczucie własnej godności i tolerancja.
5. Uczniowie będą mieli poczucie patriotyzmu, więzi z narodem, ojczyzną, językiem, tradycją, historią i religią.
6. Wzrośnie u uczniów potrzeba czytania, dbania o ojczysty język.
7. Nauczą się żyć w świadomości własnych praw i nauczą się akceptować i respektować prawa innych ludzi.
8. Zdobędą należytą wiedzę nt. agresji, przemocy i cyberprzemocy, że to jest zjawiska narastające w społeczności młodzieżowej i nie tylko oraz w jaki sposób można temu zjawisku zapobiegać.
9. Będą kontrolować własne zachowania.
10. Będą umiały radzić sobie ze stresem, lękiem, samotnością i trudnościami w szkole.
11. Starsi uczniowie będą odczuwać potrzebę opieki nad najmłodszymi na korytarzach, przy sklepiku szkolnym, w czasie ich zabaw, w toaletach itp.
12. Nabędą umiejętności społecznego funkcjonowania w szkole, w rodzinie oraz w grupie rówieśniczej.
13. Zdobędą wiedzę na temat prawidłowego odżywiania się, zdrowego stylu życia, podstawowych zasad obowiązujących w czasie organizowania i spożywania posiłku /Moje II śniadanie w szkole/.
14. Zdobędą wiedzę na temat udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.
15. Będą umiały dbać o higienę i właściwą postawę ciała (właściwa pozycja w ławce, przed komputerem oraz aktywne spędzanie czasu wolnego).
16. Uczniowie będą racjonalnie i odpowiedzialnie korzystać z telefonów komórkowych, tabletów i komputerów. Będą rozumieć zagrożenia, które wiążą się ze zbyt długim i częstym korzystaniem z technologii komputerowej.
17. Uczniowie z rodzin patologicznych znajdą pomoc u wychowawców i przedstawicieli instytucji współpracujących ze szkołą.
18. Uczniowie będą dbać o bezpieczeństwo własne, najbliższych, najmłodszych w szkole i poza szkołą.
19. Uczniowie będą mieć świadomość, że w sytuacjach trudnych mogą zwrócić się do wychowawcy lub koordynatora ds. bezpieczeństwa, którzy rozwiążą problem, rozstrzygną konflikt oraz pomogą podjąć im decyzję.
20. Każdy uczeń, który będzie się czuł krzywdzony, prześladowany przez innych uczniów zwróci się do nauczyciela, wychowawcy lub koordynatora i znajdzie zawsze odpowiednią pomoc.
21. Uczniowie będą się stosować do zasad Szkolnego Kodeksu Przeciwdziałania Przemocy, który sami opracowali.
22. Uczniowie będą dbać o własną higienę, postawę ciała i właściwe żywienie.
23. Nauczyciele i wychowawcy dbać będą o bezpieczeństwo i zdrowie uczniów, będą w tym zakresie współpracować z rodzicami i odpowiednimi instytucjami.
24. Uczniowie będą mogli rozwijać swoją wiedzę w zakresie profilaktyki poprzez konkursy, projekty, programy, akcje i codzienne wydarzenia szkolne.

EWALUACJA PROGRAMU

Oceny efektów realizacji **Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego**, obok bieżącego monitorowania oraz samooceny, dokona dyrektor w trakcie posiedzeń Rady Pedagogicznej – podsumowujących pracę w pierwszym i drugim semestrze roku szkolnego. Wynikające z oceny rekomendacje, przekazywane są do wiadomości Rady Rodziców i Samorządu Uczniowskiego.

Podstawę dla formułowania ocen realizacji **Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego** stanowią: diagnoza oraz stosowane narzędzia: sprawozdania z realizacji planów, analizy, dane statystyczne, obserwacje, hospitacje, zapisy w dokumentacji, badania ankietowe, wywiady, opinie, wnioski, projekty działań, programy, scenariusze, wykazy itp. Badanie zostanie przeprowadzone na koniec roku szkolnego. Konieczne zmiany zostaną wprowadzone przed nowym rokiem szkolnym.